

I

(Akty ustawodawcze)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2022/590

z dnia 6 kwietnia 2022 r.

zmieniające rozporządzenie (WE) nr 138/2004 w odniesieniu do regionalnych rachunków ekonomicznych dla rolnictwa

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 338 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 ⁽²⁾ ustanawia Europejski System Rachunków 2010 („ESA 2010”), a także zawiera ramy odniesienia obejmujące wspólne standardy, definicje, klasyfikacje i reguły rachunkowości dotyczące sporządzania rachunków państw członkowskich w celu zaspokojenia wymagań statystycznych Unii.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 138/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽³⁾ ustanawia rachunki ekonomiczne dla rolnictwa („EAA”) w Unii poprzez określenie metodyki i terminów przekazywania rachunków rolnictwa. EAA są zgodnie z ESA 2010 rachunkami satelitarnymi rachunków narodowych, które służą uzyskaniu wyników zharmonizowanych i porównywalnych między państwami członkowskimi na użytek sporządzania rachunków na potrzeby Unii. W 2016 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy opublikował sprawozdanie specjalne nr 1/2016 pt. „Czy system pomiaru efektywności stosowany przez Komisję w odniesieniu do dochodów rolników jest dobrze skonstruowany i oparty na rzetelnych danych?”. Sprawozdanie to zawiera rzetelne i trafne uwagi oraz zalecenia dotyczące EAA oraz rozporządzenia (WE) nr 138/2004.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 8 marca 2022 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 29 marca 2022 r.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 174 z 26.6.2013, s. 1).

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 138/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 grudnia 2003 r. dotyczące rachunków gospodarczych dla rolnictwa we Wspólnocie (Dz.U. L 33 z 5.2.2004, s. 1).

- (3) Regionalne rachunki ekonomiczne dla rolnictwa („REAA”) stanowią dostosowanie EAA do poziomu regionalnego. Same dane krajowe nie oddają pełnego i czasem złożonego obrazu sytuacji na bardziej szczegółowym poziomie. Dlatego dane na poziomie regionalnym pozwalają na lepsze zrozumienie różnic istniejących między regionami, dają Unii, strefie euro i poszczególnym państwom członkowskim więcej informacji, zaspokajając jednocześnie rosnące zapotrzebowanie na dane statystyczne do celów rozliczalności, i podnoszą poziom harmonizacji, efektywności i spójności unijnych statystyk rolnictwa. Należy zatem włączyć REAA do zakresu stosowania rozporządzenia (WE) nr 138/2004 w zakresie metodyki oraz programu przekazywania danych.
- (4) Statystyki nie są już traktowane jako po prostu jedno z wielu źródeł informacji do celów kształtowania polityki, lecz odgrywają obecnie główną rolę w procesie decyzyjnym. Podejmowanie decyzji w oparciu o fakty wymaga statystyk spełniających kryteria wysokiej jakości, które określono w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 ⁽⁴⁾, odpowiadających celom, jakim służą.
- (5) Wysokiej jakości dane statystyczne na poziomie regionalnym są głównym narzędziem wdrażania, monitorowania, ewaluacji, przeglądu i oceny gospodarczych, środowiskowych i społecznych skutków polityk związanych z rolnictwem w Unii, w szczególności wspólnej polityki rolnej (WPR), w tym środków rozwoju obszarów wiejskich, nowego modelu realizacji WPR i krajowych planów strategicznych, a także polityk Unii związanych między innymi ze środowiskiem, zmianą klimatu, różnorodnością biologiczną, gospodarką o obiegu zamkniętym, użytkowaniem gruntów, zrównoważonym i trwałym rozwojem regionalnym, zdrowiem publicznym, dobrostanem zwierząt, bezpieczeństwem żywności i zapewnieniem dostępu do niej oraz celami zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych. REAA mają również zasadnicze znaczenie dla właściwej oceny wkładu sektora rolnego w realizację Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności strategii „Od pola do stołu” oraz unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności. Rośnie uznanie roli regionów i danych regionalnych we wdrażaniu WPR. Regiony stanowią ważny motor tworzenia miejsc pracy i zrównoważonego wzrostu gospodarczego w Unii oraz dostarczają lepszych danych na potrzeby oceny zrównoważonego charakteru sektora rolnego z punktu widzenia środowiska, ludzi, regionów i gospodarki.
- (6) Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾ należy zapewnić opinii publicznej dostęp do danych zgromadzonych na mocy niniejszego rozporządzenia, które nie zostały opublikowane.
- (7) Rozporządzenie (WE) nr 223/2009 stanowi ramy prawne dla statystyk europejskich i zobowiązuje państwa członkowskie do przestrzegania zasad statystycznych i kryteriów jakościowych określonych w jego przepisach. Sprawozdania dotyczące jakości są niezbędne do oceny i poprawy jakości statystyk europejskich oraz informowania o niej. Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego zatwierdził jednolitą zintegrowaną strukturę metadanych jako standard Europejskiego Systemu Statystycznego odnoszący się do sprawozdawczości na temat jakości, tym samym przyczyniając się do wypełnienia, poprzez jednolite standardy i zharmonizowane metody, wymagań w zakresie jakości statystycznej określonych w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009, w szczególności w jego art. 12 ust. 3. Należy optymalnie wykorzystać zasoby i zminimalizować obciążenie dla respondentów.
- (8) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do ustaleń w zakresie sprawozdań dotyczących jakości oraz treści tych sprawozdań. Należy również powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do możliwych odstępstw od wymogów dotyczących REAA. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 ⁽⁶⁾.
- (9) Dzięki EAA europejscy decydenci polityczni otrzymują trzy razy do roku istotne roczne dane makroekonomiczne przewidziane w załączniku II do niniejszego rozporządzenia. Obecne terminy przekazywania drugich szacunków EAA, jednych z trzech wyżej wspomnianych przypadków corocznego przekazywania danych, nie zapewniają wystarczająco dużo czasu po zakończeniu okresu odniesienia, aby można było zgromadzić lepsze dane w porównaniu z danymi przekazanymi jako pierwsze szacunki EAA. Aby poprawić jakość drugich szacunków EAA, należy nieznacznie opóźnić termin przekazywania danych.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

- (10) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 138/2004.
- (11) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie włączenie REAA do obecnych ram prawnych europejskich statystyk dotyczących EAA, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na spójność i porównywalność, możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (12) Przeprowadzono konsultacje z Komitetem ds. Europejskiego Systemu Statystycznego,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (WE) nr 138/2004 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 3 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Pierwsze przekazanie danych następuje w listopadzie 2003 r.

Jednakże pierwsze przekazanie danych dotyczących regionalnych rachunków ekonomicznych dla rolnictwa (»REAA«) na poziomie NUTS 2 w rozumieniu rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (*) następuje do dnia 30 września 2023 r.

(*) Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).”;

- 2) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 3a

Rozpowszechnianie danych statystycznych

Bez uszczerbku dla rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1367/2006 (*) i rozporządzenia (WE) nr 223/2009 Komisja (Eurostat) rozpowszechnia w internecie dane przekazywane jej zgodnie z art. 3 niniejszego rozporządzenia nieodpłatnie.

Artykuł 3b

Ocena jakości

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia jakości przekazywanych danych i metadanych.
2. Do celów niniejszego rozporządzenia, do danych, które mają być przekazywane zgodnie z art. 3 niniejszego rozporządzenia, stosuje się kryteria jakości określone w art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 223/2009.
3. Komisja (Eurostat) ocenia jakość przekazanych danych. W tym celu państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) sprawozdanie dotyczące jakości po raz pierwszy do dnia 31 grudnia 2025 r., a następnie co pięć lat, w odniesieniu do zbiorów danych przekazanych w tym okresie sprawozdawczym.
4. Przy stosowaniu kryteriów jakości określonych w art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, w odniesieniu do danych, które mają być przekazywane zgodnie z art. 3 niniejszego rozporządzenia, metody, struktura i wskaźniki oceny sprawozdań dotyczących jakości, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, są określane przez Komisję w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 4a ust. 2 niniejszego rozporządzenia. Nie mogą one nakładać znacznych dodatkowych obciążeń lub kosztów na państwa członkowskie.

5. Państwa członkowskie przekazują niezwłocznie Komisji (Eurostatowi) wszelkie istotne informacje lub zmiany dotyczące wykonania niniejszego rozporządzenia, które mogą mieć istotny wpływ na jakość przekazywanych danych.
6. Na należycie uzasadniony wniosek Komisji (Eurostatu) państwa członkowskie udzielają niezwłocznie dodatkowych wyjaśnień niezbędnych do oceny jakości danych statystycznych.

(*) Rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Unii (Dz.U. L 264 z 25.9.2006, s. 13).”;

3) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 4a

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego ustanowiony na mocy rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 4b

Odstępstwa

1. W przypadku, gdyby stosowanie niniejszego rozporządzenia wymagało znacznych dostosowań w krajowym systemie statystycznym państwa członkowskiego w odniesieniu do wdrożenia załącznika I, rozdział VII oraz programu przekazywania danych w zakresie REAA, o którym mowa w załączniku II, Komisja może przyjąć akty wykonawcze w celu przyznania temu państwu członkowskiego odstępstwa, maksymalnie na okres dwóch lat. Pierwszy termin przekazania danych w zakresie REAA nie może jednak w żadnym przypadku nastąpić po dniu 30 września 2025 r. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 4a ust. 2.
 2. Państwo członkowskie, które postanowi ubiegać się o odstępstwo, o którym mowa w ust. 1, przedkłada Komisji należycie uzasadniony wniosek o przyznanie takiego odstępstwa w terminie do dnia 21 sierpnia 2022 r.
 3. Unia może przyznawać wkład finansowy z budżetu ogólnego Unii krajowym urzędом statystycznym i innym organom krajowym, o których mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 223/2009, w celu pokrycia kosztów wdrożenia niniejszego rozporządzenia, jeżeli utworzenie REAA wymaga gruntownego dostosowania krajowego systemu statystycznego państwa członkowskiego.”;
- 4) w załączniku I wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem I do niniejszego rozporządzenia;
 - 5) załącznik II otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem II do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 6 kwietnia 2022 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca
R. METSOLA

W imieniu Rady
Przewodniczący
C. BEAUNE

ZAŁĄCZNIK I

W załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 138/2004 wprowadza się następujące zmiany:

1) w spisie treści dodaje się rozdział w brzmieniu:

„VII. Regionalne rachunki ekonomiczne dla rolnictwa (»REAA«)

A. Zasady ogólne

1. Wprowadzenie
2. Gospodarka regionalna, terytorium regionalne
3. Jednostka podstawowa w opracowywaniu REAA
4. Metody opracowywania REAA
5. Pojęcia siedziby i terytorium
6. Rolnictwo i jednostki charakterystyczne

B. Transakcje dotyczące produktów

1. Produkcja globalna
2. Zużycie pośrednie
3. Akumulacja brutto

C. Transakcje podziału i inne przepływy

1. Zasady ogólne
2. Wartość dodana
3. Amortyzacja środków trwałych
4. Dotacje
5. Podatki
6. Koszty związane z zatrudnieniem
7. Nadwyżka operacyjna netto
8. Odsetki, dzierżawy
9. Dochód przedsiębiorcy rolnego: ogólne zasady obliczania

D. Krótka analiza wdrażania

1. Wprowadzenie
2. Definicja rolnictwa regionalnego
3. Pomiar produkcji globalnej
4. Nierozdzielna drugorzędna działalność pozarolnicza
5. Zużycie pośrednie”;

2) w pkt 1.27 tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„– zwyczajowo nie mogą obejmować produkcji związanej z nakładami brutto na środki trwałe produktów nierolniczych (jak np. budynki i maszyny), na własny rachunek. Zakłada się, że ta produkcja związana z nakładami brutto na środki trwałe produktów nierolniczych na własne cele finalne jest działalnością możliwą do wyodrębnienia i że jest rejestrowana jako produkcja identyfikowalnej lokalnej JDG. Usługi zakwaterowania świadczone pracownikom jako wynagrodzenie w naturze muszą być traktowane w podobny sposób (rejestrowane są jako wynagrodzenie w naturze w rachunku tworzenia dochodów),”;

3) pkt 2.006 otrzymuje brzmienie:

„2.006. W EAA ceny są rejestrowane w liczbie całkowitej lub zaokrąglane do jednego lub dwóch miejsc po przecinku, w zależności od statystycznej wiarygodności posiadanych danych cenowych. Odpowiednie dane cenowe w odniesieniu do nakładów i produkcji są niezbędne do opracowania EAA.”;

4) w pkt 2.108 lit. g) otrzymuje brzmienie:

„g) zapłaty za usługi zawarte w składkach ubezpieczeniowych brutto podjętych przez przedsiębiorstwo dla umożliwienia pokrycia ryzyka takich strat jak straty inwentarza żywego oraz z powodu gradobicia, przymrozków, ognia i burz. Reszta, tj. składka ubezpieczeniowa netto, jest składnikiem płaconej składki brutto, która stanowi dla towarzystw ubezpieczeniowych pokrycie odszkodowań.

Dokładny podział składki brutto na dwa składniki może być dokonany tylko dla gospodarki krajowej jako całości, tak jak robione to jest dla rachunków narodowych. Przemieszczanie składnika usługi między gałęzie produkcji robione jest zazwyczaj przy użyciu klucza podziału, w powiązaniu z opracowywaniem tablic przepływów międzygałęziowych. W związku z tym zamieszcza się odesłanie do rachunków narodowych przy opracowywaniu tej pozycji w EAA (w odniesieniu do rejestrowania dotacji związanych z usługami ubezpieczeniowymi, zob. 3.063, przypis 1);”;

5) w pkt 2.136, tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„- zmian w klasyfikacji lub strukturze środków trwałych: np. zmian celu ekonomicznego wykorzystania gruntu rolnego, bydła mlecznego skierowanego na produkcję mięsa (porównaj 2.149, przypis 1) lub budynków rolniczych, które zostały zamienione na budynki prywatne lub do innego wykorzystania gospodarczego.”;

6) dodaje się rozdział w brzmieniu:

„VII. REGIONALNE RACHUNKI EKONOMICZNE DLA ROLNICTWA (»REAA«)

A. ZASADY OGÓLNE

1. Wprowadzenie

7.01. Rachunki regionalne odgrywają ważną rolę w formułowaniu, wdrażaniu i ocenie polityki regionalnej. Obiektywne, wiarygodne, spójne, koherentne, porównywalne, przydatne i zharmonizowane regionalne wskaźniki statystyczne stanowią solidną podstawę polityki mającej na celu zmniejszenie różnic gospodarczych i społecznych między regionami Unii.

7.02. REAA stanowią dostosowanie EAA do poziomu regionalnego.

7.03. REAA obejmują ten sam zestaw rachunków co EAA, ale z uwagi na problemy dotyczące metodologii i pomiarów stworzono zestaw rachunków dla regionów, których zakres i szczegółowość są bardziej ograniczone niż w przypadku rachunków narodowych.

7.04. Jako rachunki regionalne REAA opracowuje się na podstawie danych regionalnych zbieranych bezpośrednio oraz danych krajowych z wyszacowanymi podziałami regionalnymi. Przy opracowywaniu rachunków regionalnych brak wystarczająco kompletnych, dostarczonych w odpowiednim czasie i wiarygodnych informacji regionalnych wymaga oparcia się na szacunkach. Oznacza to, że pewne różnice pomiędzy regionami niekoniecznie znajdują odzwierciedlenie w rachunkach regionalnych (ESA 2010, 13.08).

2. Gospodarka regionalna, terytorium regionalne

7.05. Każde opracowanie rachunków regionalnych, niezależnie od tego, czy odnosi się do gałęzi czy sektorów instytucjonalnych, wymaga ścisłej definicji gospodarki regionalnej i terytorium regionalnego. Teoretycznie rolnictwo w regionie obejmuje jednostki (gospodarstwa rolne) prowadzące działalność rolniczą (porównaj 1.60.–1.66.) na terytorium regionu.

- 7.06. Gospodarka regionalna danego państwa stanowi część gospodarki ogółem tego państwa. Gospodarkę ogółem definiuje się w kategoriach jednostek i sektorów instytucjonalnych. Składa się ona ze wszystkich jednostek instytucjonalnych, które mają centrum interesów ekonomicznych na terytorium ekonomicznym danego kraju. Terytorium ekonomiczne nie pokrywa się dokładnie z terytorium geograficznym (porównaj 7.08.). Terytorium ekonomiczne państwa dzieli się na terytoria regionalne oraz pozaregionalne (ESA 2010, 13.09).
- 7.07. Terytorium regionalne, zgodnie z definicją w ESA 2010, obejmuje tę część terytorium ekonomicznego kraju, która jest bezpośrednio przypisana do regionu. Wolne obszary celne, składy celne i fabryki znajdujące się pod kontrolą celną, są powiązane z regionami, w których się znajdują.
- 7.08. Ten podział terytorium nie jest jednak całkowicie spójny z pojęciem krajowego terytorium ekonomicznego stosowanym w rachunkach narodowych. Terytorium pozaregionalne składa się z części terytorium ekonomicznego państwa, których nie można bezpośrednio powiązać z jednym regionem i które są wyłączone z REAA, tj.:
- a) z narodowej przestrzeni powietrznej, wód terytorialnych oraz szelfów kontynentalnych znajdujących się na wodach międzynarodowych, do których dane państwo posiada wyłączne prawa;
 - b) z enklaw terytorialnych, tzn. terytoriów geograficznych znajdujących się w pozostałej części świata i wykorzystywanych, na podstawie traktatów międzynarodowych i porozumień między państwami, przez agencje rządowe tego państwa (ambasady, konsulaty, bazy militarne, ośrodki naukowe, etc.);
 - c) ze złóż ropy naftowej, gazu ziemnego itp. w wodach międzynarodowych, poza szelfem kontynentalnym danego państwa, eksploatowanych przez jednostki będące rezydentami.
- 7.09. Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) ustalona w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (*) zapewnia pojedynczy, jednolity podział terytorium ekonomicznego Unii. REAA wymagają statystyk na poziomie NUTS 2 zgodnie z powszechnie obowiązującymi ustaleniami na podstawie tego rozporządzenia. Do celów krajowych rachunki regionalne mogą być również opracowywane na bardziej szczegółowym poziomie regionalnym, w stosownych przypadkach na poziomie NUTS 3 (ESA 2010, 13.12).
3. Jednostka podstawowa w opracowywaniu REAA
- 7.10. Jednostki wykorzystywane w rachunkach regionalnych według gałęzi to lokalne JRD. Lokalna JRD jest obserwowalną formą jednostki produkcyjnej.
- 7.11. Podejście statystyczne (gałęzie) »zadawała się« obserwowalną jednostką, nawet jeśli oznacza to odstępnie od pojedynczej działalności. Podobnie jak w przypadku SNA 2008, w ESA 2010 preferuje się podejście statystyczne i opowiada się za stosowaniem lokalnej JRD do opracowywania rachunków narodowych według gałęzi. W związku z tym definiuje się tę samą jednostkę dla gałęzi, niezależnie od tego, czy są one objęte na poziomie regionalnym czy krajowym.
- 7.12. Podobnie jak EAA, REAA wykorzystują gospodarstwo rolne – »dostosowane« zgodnie z niektórymi konwencjami w celu zgodności z przedmiotowymi założeniami – jako jednostkę podstawową dla rolnictwa. Wybór ten opiera się na dwóch zasadniczych przyczynach. Z jednej strony jednostka »gospodarstwo rolne« jest lokalną JRD dla rolnictwa (porównaj 1.09.–1.17.), definiowaną jako ta część JRD, która odnosi się do poziomu lokalnego. Lokalna JRD jest również najbardziej odpowiednią jednostką dla rolnictwa, nawet jeśli obejmuje drugorzędną działalność pozarolniczą, której nie można wykazać odrębnie od działalności rolniczej (porównaj 1.15. i 1.16., 1.25.–1.32.).
- 7.13. Użycie gospodarstwa rolnego jako jednostki podstawowej oznacza włączenie drugorzędnej działalności pozarolniczej tych gospodarstw rolnych do REAA (porównaj 7.12.). Ponieważ celem EAA jest pomiar, opis i analiza tworzenia dochodów z rolniczej działalności gospodarczej, nie obejmują one jednostek, których produkcja stanowi wyłącznie działalność hobbistyczną (np. ogrody przydomowe i prywatny chów zwierząt gospodarskich). Natomiast jednostki zaangażowane w rolnictwo na własne potrzeby są włączone do EAA (porównaj 1.24.).

- 7.14. Gospodarstwo rolne jest jednostką odniesienia dla badań statystycznych dotyczących rolnictwa, niezależnie od tego, czy mają one charakter krajowy czy regionalny. Ma to tę zaletę, że ocena produkcji w ujęciu ilościowym może opierać się bezpośrednio na statystycznych systemach pomiaru powierzchni gruntów, plonów, wielkości stad itp. Wybór gospodarstwa rolnego zapewnia również większą spójność rachunkowości.
4. Metody opracowywania REAA
- 7.15. ESA 2010 (ESA 2010, 13.24–13.32) proponuje dwie metody, mające zastosowanie do gałęzi lub sektorów instytucjonalnych: »z dołu do góry« i »z góry na dół«. Metoda »z dołu do góry« polega na gromadzeniu danych na poziomie jednostek (lokalnych JRD, jednostek instytucjonalnych), a następnie ich sumowaniu w celu uzyskania wartości regionalnej dla poszczególnych agregatów. Metoda »z góry na dół« odtwarza wartości regionalne poprzez rozbieżność danych krajowych przy użyciu wskaźnika, który w możliwie największym stopniu odzwierciedla regionalny rozkład danej zmiennej. Te dwie metody mogą być również łączone na różne sposoby, co ESA określa jako metody mieszane, łączące metody »z dołu do góry« i »z góry na dół«. Należy jednak unikać gromadzenia tych samych informacji więcej niż raz, gdyż prowadzi to do przedstawiania nadmiaru danych. Pierwszeństwo przyznaje się natomiast metodzie »z dołu do góry«, choć wiadomo, że w wielu przypadkach faktycznie stosuje się metody mieszane, łączące metody »z dołu do góry« i »z góry na dół«. Szczegóły dotyczące konkretnej metody i źródeł określa się w pełni przejrzysto w sprawozdaniach dotyczących jakości, wskazując, które dane regionalne zgromadzono bezpośrednio i które dane opierają się na danych krajowych z wyszacowanymi podziałami regionalnymi.
5. Pojęcia siedziby i terytorium
- 7.16. Transakcje gospodarcze przedsiębiorstw i gospodarstw domowych mogą być transakcjami ponadregionalnymi. Przedsiębiorstwa mogą również prowadzić działalność w więcej niż jednym regionie, zarówno w stałych lokalizacjach, jak i tymczasowo, np. duże gospodarstwa rolne mogą podejmować działania w różnych regionach. W związku z tym potrzebna jest jasna zasada, która pomoże państwom członkowskim w spójnym przypisywaniu takiej działalności ponadregionalnej do danego regionu.
- 7.17. Rachunki regionalne poszczególnych gałęzi są oparte na kryterium siedziby jednostki produkcyjnej. Każda gałąź na poziomie regionalnym odnosi się do grupy lokalnych JRD o tej samej lub podobnej podstawowej działalności gospodarczej, których centrum interesów ekonomicznych znajduje się na tym terytorium regionalnym. Najczęściej to centrum interesów powiązane jest z konkretną długoterminową lokalizacją w regionie, podobnie jak w przypadku jednostek instytucjonalnych, do których należą lokalne JRD.
- 7.18. Jednak rachunki regionalne mają kilka specyficznych aspektów. W przypadku niektórych rodzajów działalności nie zawsze łatwo jest zdefiniować region jako konkretny obszar. Związek między siedzibą główną a fizyczną lokalizacją gospodarstwa rolnego może stwarzać problem, ponieważ czynnikami produkcji rolnej może zarządzać siedziba główna w innym regionie. W przypadku REAA istotne jest rozdzielenie tych dwóch podmiotów i z tego względu gospodarstwo rolne musi być przypisane do regionu, w którym znajdują się jego czynniki produkcji, a nie do regionu, w którym znajduje się jego centrala. Jedną siedzibą główną może zatem prowadzić do powstania kilku jednostek w rozumieniu REAA – tj. tylu jednostek, ile jest regionów siedzib lokalnych JRD, które znajdują się poza regionem siedziby głównej.
- 7.19. Alternatywna koncepcja, która zasadniczo nie jest stosowana w rachunkach narodowych i regionalnych, miałaby charakter ściśle terytorialny. Koncepcja ta zakłada, że działalność jest przypisywana do terytorium, na którym faktycznie się odbywa, niezależnie od siedziby jednostek zaangażowanych w daną działalność.
- 7.20. Choć podejście oparte na siedzibie jest preferowane w przypadku przydziału regionalnego transakcji jednostek będących rezydentami, ESA 2010 przewiduje pewne ograniczone możliwości stosowania podejścia terytorialnego (ESA 2010, 13.21). Ma to miejsce, gdy dla gruntów i budynków tworzy się umowne jednostki w regionie lub państwie, w którym znajdują się grunty lub budynki.
- 7.21. W hipotetycznym przypadku, w którym jednostki będące rezydentami w danym regionie prowadzą działalność wyłącznie na swoim terytorium regionalnym, pojęcie siedziby pokrywa się z pojęciem terytorium. Dotyczy to również przydziału regionalnego w oparciu o umowne jednostki utworzone dla gruntów i budynków oraz dla przedsiębiorstw nieposiadających osobowości prawnej w innych państwach lub regionach, które różnią się od regionu siedziby właściciela.

6. Rolnictwo i jednostki charakterystyczne

7.22. Gałąź składa się ze wszystkich lokalnych JRD, które prowadzą taką samą lub podobną działalność gospodarczą (porównaj 1.59.). Jak opisano w EAA, rolnictwo odpowiada zasadniczo działowi 01 klasyfikacji NACE Rev. 2 z różnicami, które przedstawiono w 1.62–1.66. Zakres REAA określa się na podstawie wykazu charakterystycznych działalności sporządzonego dla EAA. Istnieją pewne różnice między rolnictwem w EAA, a co za tym idzie w REAA, a gałęzią ustanowioną dla schematu podstawowego rachunków narodowych (porównaj 1.93.).

B. TRANSAKcje DOTYCZĄCE PRODUKTÓW

7.23. Wycena produkcji w rolnictwie wiąże się z pewnymi szczególnymi problemami. Najważniejsze z nich dotyczą produktów sezonowych, produkcji zwierzęcej i terminów zapisów na rachunkach. Metodyka EAA określa dokładne zasady dotyczące sposobu uwzględniania skutków przechowywania produktów sezonowych, sposobu pomiaru produkcji zwierzęcej oraz sposobu rejestrowania produkcji w toku. Zasady te muszą być przestrzegane przy opracowywaniu REAA. Nie wyklucza to jednak pewnych dostosowań na poziomie regionalnym, na przykład w odniesieniu do produkcji zwierzęcej. Należy podkreślić, że całkowita wartość wyceny regionalnej musi być identyczna z wycenami EAA.

1. Produkcja globalna

a) Mierzenie produkcji globalnej

7.24. W ramach REAA produkcja globalna regionu obejmuje wszystkie produkty wchodzące w zakres EAA wyprodukowane w tym regionie przez wszystkie jednostki rolnictwa w okresie obrachunkowym, niezależnie od tego, czy są one przeznaczone do obrotu poza rolnictwem, do sprzedaży innym gospodarstwom rolnym lub, w niektórych przypadkach, do użytku tego samego gospodarstwa rolnego. W związku z tym:

- a) każdy produkt rolny opuszczający gospodarstwo rolne w regionie jest rejestrowany jako część produkcji globalnej regionu, bez względu na jego przeznaczenie lub jednostkę zakupującą;
- b) niektóre produkty rolne na cele zużycia pośredniego w ramach tego samego gospodarstwa rolnego włącza się do produkcji globalnej regionu (porównaj 2.056.).

7.25. Proces produkcji zwierząt gospodarskich trwa zasadniczo kilka lat. Przy wycenie zwierząt gospodarskich należy rozróżnić zwierzęta zaklasyfikowane jako środki trwałe (zwierzęta zarodowe i pociągowe, krowy mleczne itp.) i zwierzęta zaklasyfikowane jako zapasy (zwierzęta przeznaczone głównie do produkcji mięsa). W związku z tym, aby uniknąć podwójnego liczenia, transakcje związane z przemieszczaniem zwierząt pomiędzy gospodarstwami rolnymi (które uznaje się za sprzedaż »dodatnią« dla gospodarstw rolnych sprzedających zwierzęta gospodarskie i sprzedaż »ujemną« dla gospodarstw rolnych nabywających) są traktowane w sposób przedstawiony poniżej:

- a) transakcje między gospodarstwami rolnymi w tym samym regionie z udziałem zwierząt zaklasyfikowanych jako środki trwałe wzajemnie się anulują, z wyjątkiem kosztów przeniesienia własności (**); nie są one ujmowane jako sprzedaż gospodarstw rolnych, a zatem nie są uwzględniane w produkcji globalnej danego regionu;
- b) zwierzęta zaklasyfikowane jako zapasy i będące przedmiotem transakcji między regionami traktuje się jako sprzedaż dodatnią (wraz z wywozem) dla regionu pochodzenia, a zwierzęta zakupione z innych regionów jako sprzedaż ujemną (wraz z przywozem) (**);
- c) jeżeli koszty przeniesienia własności (transport, marże handlowe itp.) odnoszą się do handlu zwierzętami zaklasyfikowanymi jako zapasy, są one odejmowane od produkcji globalnej; ma to miejsce automatycznie w przypadku zakupu z gospodarstw rolnych położonych w innych regionach, ponieważ koszty stanowią część sprzedaży »ujemnej«, natomiast w odniesieniu do handlu zwierzętami między gospodarstwami rolnymi w tym samym regionie należy dokonać dostosowania sprzedaży, a tym samym produkcji globalnej.

- b) Wycena produkcji globalnej
- 7.26. Produkcję globalną wycenia się w cenach bazowych (porównaj 2.082.) – tj. łącznie z dotacjami do produktów – pomniejszonych o podatki od produktów. Ta metoda obliczania oznacza, że podatki i dotacje do produktów należy przedstawiać w podziale na regiony.
2. Zużycie pośrednie
- a) Definicja
- 7.27. Zużycie pośrednie obejmuje towary (inne niż środki trwałe) i usługi rynkowe zużyte w procesie produkcji do produkcji innych towarów (porównaj 2.097.–2.109.).
- 7.28. Podczas opracowywania REAA zużycie pośrednie obejmuje:
- a) produkty rolne zakupione w celu zużycia w trakcie procesu produkcyjnego od innych gospodarstw rolnych (w tym samym regionie lub w innym regionie);
- b) niektóre produkty wykorzystywane jako spożycie wewnętrzne i rejestrowane jako produkcja globalna (porównaj 2.054.–2.058. i 7.24.).
- 7.29. Szczególny przypadek FISIM jest traktowany w rachunkach regionalnych w taki sam sposób jak w rachunkach narodowych. Jeżeli oszacowanie stanów kredytów i pożyczek oraz depozytów jest dostępne w podziale na regiony, można zastosować metodę »z dołu do góry«. Zazwyczaj jednak szacunki dotyczące stanów kredytów i pożyczek oraz depozytów nie są dostępne dla poszczególnych regionów. W takim przypadku przypisanie FISIM do gałęzi użytkownika odbywa się przy użyciu drugiej w kolejności najlepszej metody: jako wskaźniki podziału stosuje się regionalną produkcję brutto lub wartość dodaną brutto według gałęzi (ESA 2010, 13.40).
- b) Wycena zużycia pośredniego
- 7.30. Wszystkie produkty i usługi wykorzystywane do zużycia pośredniego są wyceniane według ceny nabycia (wyłączając potrącalny podatek VAT) (porównaj 2.110.–2.114.).
3. Akumulacja brutto
- 7.31. Akumulacja brutto dla rolnictwa dzieli się na:
- a) nakłady brutto na środki trwałe;
- b) przyrost rzeczowych środków obrotowych.
- a) Nakłady brutto na środki trwałe
- 7.32. W rolnictwie nakłady na środki trwałe występują za każdym razem, gdy posiadacz nabywa lub produkuje środki trwałe przeznaczone do wykorzystania przez okres dłuższy niż jeden rok jako środki produkcji w procesie produkcji rolnej. Kryterium przydziału dotyczące rejestrowania nakładów brutto na środki trwałe odnosi się do gałęzi użytkownika, a nie do gałęzi, do której należy właściciel prawny.
- 7.33. Środki trwałe będące w posiadaniu jednostki multiregionalnej przypisuje się do lokalnej JRD, w której są użytkowane. Środki trwałe wykorzystywane w ramach leasingu operacyjnego rejestruje się w regionie właściciela środków, a środki trwałe wykorzystywane w ramach leasingu finansowego – w regionie użytkownika (ESA 2010, 13.33).
- 7.34. Nowe aktywa uwzględniane w środkach trwałych wykazuje się brutto, tj. bez odliczania amortyzacji środków trwałych. Ponadto amortyzacja środków trwałych jest zazwyczaj obliczana na podstawie tych aktywów. Akumulacja netto uzyskiwana jest poprzez odjęcie amortyzacji środków trwałych od akumulacji brutto.
- 7.35. Jednostki produkcyjne mogą sprzedawać sobie nawzajem istniejące aktywa, np. maszyny używane. Jeżeli aktywa przemieszczają się między gałęziami i regionami, zapłaconą cenę ogółem włącza się do nakładów brutto na środki trwałe w jednej gałęzi lub regionie, a otrzymaną cenę odlicza się od nakładów brutto na środki trwałe w innej gałęzi lub regionie. Koszty transakcji własności aktywów, takie jak opłaty prawne od sprzedaży gruntów i istniejących budynków, są liczone przez nabywcę jako dodatkowe nakłady brutto na środki trwałe, nawet jeśli część kosztów pokrywa sprzedający.

7.36. Nakłady brutto na środki trwałe w odniesieniu do zwierząt gospodarskich w danym regionie należy zestawiać zgodnie z ESA 2010 (3.124–3.138) oraz z 2.149–2.161 niniejszego załącznika. Nakłady brutto na środki trwałe w odniesieniu do zwierząt gospodarskich odpowiadają różnicy między nabyciem zwierząt gospodarskich w ciągu roku (przyrost naturalny i zakupy poza regionem, w tym przywóz), włączając w to zwierzęta, które pochodzą z własnej produkcji, i rozdysponowanie stada (na ubój, sprzedaż do innych regionów – w tym wywóz – lub inne finalne cele). W przypadku agregacji wszystkich regionów ważne jest, aby upewnić się, że przepływy międzyregionalne wzajemnie się znoszą (z wyłączeniem kosztów przeniesienia własności), tak aby suma wszystkich regionalnych nakładów brutto na środki trwałe była taka sama jak nakłady brutto na środki trwałe w krajowych rachunkach dla rolnictwa. Przy stosowaniu metody »z dołu do góry« zastosowanie ma, co następuje: sprzedaż zwierząt do gospodarstw rolnych w innych regionach skutkuje zmniejszeniem nakładów brutto na środki trwałe, podczas gdy zakup z innych regionów skutkuje zwiększeniem nakładów brutto na środki trwałe. Do obliczania nakładów brutto na środki trwałe w odniesieniu do zwierząt gospodarskich w danym regionie można zastosować zalecaną metodę pośrednią (porównaj 2.156).

b) Przyrost rzeczowych środków obrotowych

7.37. Rzeczowe środki obrotowe obejmują wszystkie aktywa, które nie są częścią środków trwałych i które, w danym momencie, są tymczasowo w posiadaniu jednostek produkcyjnych. Rozróżnia się dwa typy rzeczowych środków obrotowych: rzeczowe środki obrotowe nakładów i rzeczowe środki obrotowe produkcji (porównaj 2.171.).

7.38. W przypadku zwierząt zaklasyfikowanych jako rzeczowe środki obrotowe handel uwzględniany przy obliczaniu przyrostu rzeczowych środków obrotowych obejmuje sprzedaż do innych regionów i zakupy w innych regionach, jak również przywóz i wywóz.

C. TRANSAKcje PODZIAŁU I INNE PRZEPIŁYWY

7.39. Praktyczne trudności w uzyskiwaniu wiarygodnych informacji regionalnych na temat transakcji podziału w niektórych przypadkach, w szczególności gdy jednostki prowadzą działalność w więcej niż jednym regionie lub gdy region nie zawsze jest wyraźnie określonym obszarem, w którym prowadzone są określone działalności, wyjaśniają, dlaczego ESA obejmuje rachunki regionalne dla rolnictwa jedynie w odniesieniu do kilku danych zagregowanych: wartość dodana, dotacje, podatki, koszty związane z zatrudnieniem, czynsze i inne dochody, odsetki i nakłady brutto na środki trwałe.

1. Zasady ogólne

7.40. Transakcje podziału rejestruje się na bazie memoriałowej, tj. w czasie gdy wartość ekonomiczna, kwota należna lub roszczenie jest tworzone, transformowane, umarżane lub przestaje istnieć, a nie w momencie, kiedy płatność faktycznie jest dokonywana. Ta zasada rejestrowania (oparta na prawach i zobowiązaniach) stosowana jest do wszystkich przepływów, niezależnie czy są to przepływy pieniężne, ani czy mają miejsce pomiędzy jednostkami czy wewnątrz jednej jednostki.

7.41. Jednakże w przypadku gdy nie można precyzyjnie określić daty nabycia roszczenia (długu), można zastosować termin płatności lub inne dopuszczalne przybliżenie metody memoriałowej (porównaj 3.007.).

2. Wartość dodana

a) Zasady ogólne

7.42. Wartość dodana to wynik działalności produkcyjnej gospodarki lub jednej z jej gałęzi w danym okresie; jest ona pozycją bilansującą na rachunku produkcji. Jest to różnica między wartością produkcji globalnej a wartością zużycia pośredniego. Jest to kluczowy element pomiaru wydajności gospodarki lub gałęzi (porównaj 3.013.), lub regionu lub gałęzi w danym regionie.

b) Wycena wartości dodanej

7.43. Wartość dodaną można wykazać brutto (wartość dodana brutto w cenach bazowych) lub netto (wartość dodana netto w cenach bazowych), tj. przed odliczeniem amortyzacji środków trwałych lub po jej odliczeniu. W zgodzie z metodą wyceny produkcji globalnej (cena bazowa) i zużycia pośredniego (ceny nabywcy) wartość dodana jest mierzona w cenach bazowych (porównaj 3.013.).

- 7.44. Stosowanie cen bazowych oznacza, że podatki od produktów i dotacje do produktów muszą być przypisane konkretnym towarom i usługom, które następnie muszą zostać rozdzielone między regiony.
- 7.45. Przez odjęcie innych podatków od produkcji od wartości dodanej po cenach bazowych i dodanie innych dotacji na produkcję otrzymuje się wartość dodaną po kosztach czynnika produkcji. Wartość dodana netto po kosztach czynnika produkcji stanowi dochód czynników produkcji (porównaj 3.014.).
3. Amortyzacja środków trwałych
- 7.46. W REAA towary i usługi stanowiące środki trwałe gospodarstwa rolnego (takie jak zasadzenia wieloletnie, maszyny i budynki, znaczne ulepszenia gruntów, oprogramowanie czy koszty przeniesienia własności aktywów nieprodukowanych) zużywają się i starzeją jako środki produkcji w procesie produkcji. Takie zużycie i starzenie się oblicza się jako amortyzację środków trwałych. Podobnie jak w EAA, amortyzacji środków trwałych nie oblicza się w odniesieniu do zwierząt produkcyjnych.
4. Dotacje
- 7.47. W REAA stosuje się te same zasady, co w EAA: przepływy, które są zaklasyfikowane w EAA jako dotacje operacyjne, są klasyfikowane w ten sam sposób w REAA, podobnie jak w przypadku przepływów w formie transferów kapitałowych.
5. Podatki
- 7.48. W REAA stosuje się te same zasady, co w EAA: różne rodzaje podatków są klasyfikowane w REAA w taki sam sposób, jak w EAA.
6. Koszty związane z zatrudnieniem
- 7.49. Dla producentów koszty związane z zatrudnieniem przypisywane są lokalnym JRD, w których zatrudniają się dane osoby. W przypadku gdy dane te są niedostępne, koszty związane z zatrudnieniem przydziela się zgodnie z drugą w kolejności najlepszą metodą w oparciu o godziny przepracowane. Jeżeli zarówno dane o kosztach związanych z zatrudnieniem, jak i o godzinach przepracowanych są niedostępne, stosuje się liczbę zatrudnionych w podziale na lokalne JRD (porównaj ESA 2010, 13.42).
7. Nadwyżka operacyjna netto
- 7.50. Nadwyżka operacyjna netto jest otrzymywana przez odjęcie od wartości dodanej netto w cenach bazowych kosztów związanych z zatrudnieniem i pozostałych podatków związanych z produkcją oraz przez dodanie do niej pozostałych dotacji związanych z produkcją.
8. Odsetki, dzierżawy
- 7.51. W REAA stosuje się te same zasady, co w EAA: przepływy, które klasyfikuje się jako odsetki, dzierżawy w EAA, są klasyfikowane w REAA w ten sam sposób.
9. Dochód przedsiębiorcy rolnego: ogólne zasady obliczania
- 7.52. Od nadwyżki operacyjnej odejmuje się bezpośrednio płatne dochody z tytułu własności wynikające z działalności rolniczej i z drugorzędnej działalności pozarolniczej, tj. odsetki zapłacone od kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z tą działalnością, w tym na zakup gruntów rolnych, oraz dzierżawy płacone właścicielom gruntów (porównaj 3.070.–3.087.).
- D. KRÓTKA ANALIZA WDRAŻANIA
1. Wprowadzenie
- 7.53. Sekcja ta ma na celu zwrócenie uwagi na niektóre aspekty przyjętych metod, w szczególności na wybór gospodarstwa rolnego i pomiar produkcji.

7.54. Gospodarstwo rolne jest jednostką odniesienia dla badań statystycznych dotyczących rolnictwa, zarówno na poziomie krajowym, jak i niższym. Jest to istotna zaleta REAA, ponieważ oznacza to, że wycena wielkości produkcji globalnej może opierać się bezpośrednio na systemach statystycznych służących do pomiaru powierzchni gruntów, plonów, wielkości stad itp. Zaletą wyboru gospodarstwa rolnego jest również umożliwienie większej spójności rachunków. Produkcja globalna i koszty odnoszą się w rzeczywistości do identycznych zestawów jednostek, nawet jeśli metody ekstrapolacji różnią się w zależności od źródła. Ponadto wybór gospodarstwa rolnego, wraz z pojęciami charakterystycznej działalności i jednostek, pozwala uniknąć konieczności dokonywania dostosowań, które mogłyby być kontrowersyjne, np. w przypadku ogrodów przydomowych i prywatnego chowu zwierząt gospodarskich. Konwencja ta ułatwia dokonywanie porównań między państwami. W istocie powiązanie z danymi statystycznymi dotyczącymi ilości fizycznych, które mają kluczowe znaczenie dla rolnictwa i gwarantują spójność pomiarów zapisów księgowych, ponieważ dostosowania lub korekty »pozastatystyczne« są w ten sposób ograniczone, w oczywisty sposób upraszcza i usprawnia obliczenia. Aspekty te są również spójne z celem, jakim jest przyznanie pierwszeństwa w REAA metodzie »z dołu do góry«.

2. Definicja rolnictwa regionalnego

7.55. W każdym regionie rolnictwo składa się ze wszystkich gospodarstw rolnych, których czynniki produkcji znajdują się w tym regionie. Zasada ta, zgodna z koncepcją siedziby jednostek produkcyjnych, może stwarzać kilka problemów: statystyki rolnictwa zazwyczaj określają lokalizację gospodarstw rolnych w zależności od ich siedziby, a nie bezpośrednio w zależności od lokalizacji czynników produkcji. Te dwie lokalizacje nie zawsze są takie same, a zjawisko to będzie prawdopodobnie coraz częstsze w miarę powiększania się gospodarstw rolnych. W związku z tym przy opracowywaniu REAA niektóre gospodarstwa rolne przeklasyfikowuje się do innych regionów, a w niektórych przypadkach dokonuje się nawet ich podziału. Może to być trudne w praktyce – w takim przypadku lepszym rozwiązaniem może być pozostawienie takiej samej lokalizacji gospodarstw rolnych jak w badaniach statystycznych. Propozycja ta jest jednak uzależniona od dwóch warunków: po pierwsze, metoda określania lokalizacji musi być identyczna dla wszystkich regionów w danym kraju, a po drugie, wszystkie zapisy księgowe muszą być wycenione na podstawie źródeł, które stosują takie same zasady określania lokalizacji gospodarstw rolnych.

3. Pomiar produkcji globalnej

7.56. Produkcja rolnicza obejmuje niektóre produkty roślinne, które są ponownie wykorzystywane przez to samo gospodarstwo rolne w formie zużycia pośredniego; dotyczy to głównie produktów przeznaczonych na pasze. W szczególności w przypadku upraw polowych produkcja regionalna może zostać często określona na podstawie ilości plonów zebranych w każdym regionie, a następnie wyceniona na podstawie cen. W takim przypadku wyceniana jest cała produkcja, niezależnie od tego, czy jest przeznaczona do obrotu poza rolnictwem, sprzedaży do innych gospodarstw rolnych czy do wykorzystania przez to samo gospodarstwo rolne. Produkcję każdego regionu uzyskuje się zatem bezpośrednio, zgodnie z koncepcją przyjętą w EAA i w REAA. Ceny, według których wyceniana jest produkcja stanowiąca spożycie wewnętrzne jednostki, mogą również opierać się na danych regionalnych, odpowiadających cenom, po których produkcja jest wprowadzana do obrotu. Brak regionalnych danych dotyczących cen stwarza jednak ogólny problem w zakresie wyceny produkcji globalnej – zarówno produkcji (regionalnej), która jest wprowadzana do obrotu, jak i produkcji, która stanowi spożycie wewnętrzne jednostki. W związku z tym wycena w REAA produktów stanowiących spożycie wewnętrzne jednostki wiąże się z takimi samymi trudnościami jak wycena produktów wprowadzanych do obrotu. Oczywiście sytuacja wygląda inaczej, jeżeli ilości nie mogą zostać wycenione na poziomie regionalnym. W tym przypadku metoda »z góry do dołu« oparta na wycenach na poziomie krajowym jest zasadniczo jedyną metodą, którą można zastosować (****).

7.57. W odniesieniu do zwierząt, niezależnie od tego, czy są one klasyfikowane jako zapasy czy środki trwałe, bierze się pod uwagę następujące elementy:

- wyceny na poziomie regionalnym przyrostu rzeczowych środków obrotowych i nakładów brutto na środki trwałe odnoszących się do zwierząt, przy czym te dwa przepływy są składnikami pośredniej metody obliczania produkcji globalnej;
- wyceny handlu zwierzętami między regionami, przy czym handel ten jest elementem pośredniej metody obliczania produkcji globalnej;
- podział na regiony transakcji przywozu i wywozu zwierząt;
- odpowiednie traktowanie kosztów przeniesienia własności;
- metoda korygowania REAA w stosunku do EAA.

- 7.58. W niektórych przypadkach pośrednia metoda obliczania produkcji zwierzęcej może być zbyt trudna na poziomie regionalnym. W takich przypadkach lepiej jest obliczyć produkcję na podstawie modelu z wykorzystaniem danych fizycznych, a następnie dostosować wartości do wartości w EAA.
4. Nierozdzielna drugorzędna działalność pozarolnicza
- 7.59. W zależności od rodzaju działalności istnieją różne sposoby włączenia nierozdzielnej drugorzędnej działalności pozarolniczej do REAA. Niektóre z tych działalności drugorzędnych są w dużym stopniu skoncentrowane na poziomie regionalnym, np. przetwórstwo produktów rolnych. W takim przypadku wycena produkcji zarówno pod względem ilości, jak i ceny może opierać się na lokalnych danych statystycznych. Dla takiej produkcji wartości w EAA są de facto takie same jak wartości w REAA. Inne przypadki mogą być jednak trudniejsze. Na przykład może nie być źródła regionalnego dla niektórych działalności, zwłaszcza jeśli nie są one od początku skoncentrowane w konkretnych regionach. W przypadku innych działalności dane regionalne pochodzą z badań statystycznych lub informacji z rachunków mikroekonomicznych (np. sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych («FADN»)), ale nie ma gwarancji, że są one reprezentatywne dla regionu. Ponadto dane mogą być stare, bez dostępnych źródeł do wiarygodnej aktualizacji. Wreszcie, wskaźniki jakościowe na poziomie regionalnym są czasami niedostępne. We wszystkich tych przypadkach wartości EAA stanowią punkt wyjścia dla REAA i często konieczne jest stosowanie metody »z góry do dołu«.
5. Zużycie pośrednie
- 7.60. Zużycie pośrednie w REAA obejmuje produkty rolne wykorzystywane przez gospodarstwa rolne, niezależnie od tego, czy są one przedmiotem bezpośredniej wymiany handlowej między posiadaczami w tym samym regionie lub w różnych regionach, czy też zmieniają właściciela za pośrednictwem pośredników, którzy mogą lub nie stać się właścicielami produktów przed ich odsprzedażą itp. Ponadto niektóre produkty rolne przeznaczone do spożycia wewnętrznego są również wykazywane jako zużycie pośrednie, głównie niektóre uprawy wykorzystywane jako pasza. Zakupów zwierząt – nawet zwierząt przywożonych – nie rejestruje się jako zużycie pośrednie.
- 7.61. Pierwsza metoda obliczania zużycia pośredniego produktów rolnych na poziomie regionalnym polega na wyliczeniu różnicy między produkcją globalną w REAA a tą częścią produkcji globalnej, która ma opuścić daną gałąź, w odniesieniu do poszczególnych produktów (****). Nie jest to jednak całkowicie precyzyjna reprezentacja zużycia pośredniego produktów rolnych w każdym regionie z tego względu, że choć uwzględnione są produkty rolne przeznaczone do zużycia pośredniego przez gospodarstwa rolne w innych regionach, to produkty rolne pochodzące z gospodarstw rolnych w innych regionach nie są uwzględniane. Zużycie pośrednie należy zatem dostosować do wartości w EAA.
- 7.62. Możliwa jest również inna metoda obliczeniowa, wykorzystująca jako źródła informacji FADN. To źródło umożliwia wycenę zużycia pośredniego produktów rolnych, niezależnie od tego, czy pochodzą one ze sprzedaży dokonywanej przez inne gospodarstwa rolne, czy z innych źródeł, takich jak przywóz. Jednakże FADN nie obejmuje w dokładnie ten sam sposób produktów, które są wykorzystywane jako zużycie pośrednie w tym samym gospodarstwie rolnym, w związku z czym konieczne są korekty. Zużycie pośrednie należy zatem dostosować do wartości w EAA.

(*) Rozporządzenie (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 roku w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1).

(**) O ile sprzedaż i zakup nastąpiły w tym samym okresie obrachunkowym.

(***) Zakup zwierzęcia nigdy nie jest rejestrowany jako zużycie pośrednie (zasadniczo jest to nabycie produkcji w toku, porównaj 2.067), a obliczenie produkcji zwierzęcej można obliczyć jedynie pośrednio, na podstawie sprzedaży, nakładów brutto na środki trwałe i zmian stanu zapasów.

(****) Zgodnie z zastosowaną metodą spożycie wewnętrzne jednostki dostosowuje się do wartości EAA.

(*****) Wyłączone są przywożone produkty rolne (z wyjątkiem zwierząt).”

ZAŁĄCZNIK II

„ZAŁĄCZNIK II

PROGRAM PRZEKAZYWANIA DANYCH

Dla każdej pozycji produkcji globalnej (pozycje od 01 do 18, łącznie z podpozycjami), przekazuje się wartość w cenach bazowych, jak również jej składniki (wartość w cenach producenta, dotacje do produktów i podatki od produktów).

Dane do rachunku produkcji i nakładów brutto na środki trwale przekazuje się zarówno w cenach bieżących, jak i w cenach z poprzedniego roku.

Wszystkie wartości wyraża się w milionach jednostek waluty narodowej. Nakłady pracy wyraża się w 1 000 rocznych jednostek roboczych.

Dane regionalnych rachunków ekonomicznych dla rolnictwa („REAA”) przekazuje się na poziomie NUTS 2, wyłącznie w cenach bieżących.

1. Rachunek produkcji

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
01	ROŚLINY ZBOŻOWE (wliczając nasiona)	X	X	X	X
01.1	Pszenica i orkisz	X	X	X	X
01.1/1	Miękka pszenica i orkisz	—	—	X	X
01.1/2	Pszenica durum	—	—	X	X
01.2	Żyto i mieszanka żyta z pszenicą	X	X	X	X
01.3	Jęczmień	X	X	X	X
01.4	Owies i letnie mieszanki roślin zbożowych	X	X	X	X
01.5	Ziarno kukurydzy	X	X	X	X
01.6	Ryż	X	X	X	X
01.7	Inne rośliny zbożowe	X	X	X	X
02	UPRAWY PRZEMYSŁOWE	X	X	X	X
02.1	Nasiona i owoce oleiste (wliczając nasiona)	X	X	X	X
02.1/1	Rzepak i nasiona rzepaku	—	—	X	X
02.1/2	Słonecznik	—	—	X	X
02.1/3	Soja	—	—	X	X
02.1/4	Inne produkty oleiste	—	—	X	X
02.2	Uprawy wysokobiałkowe (wliczając nasiona)	X	X	X	X
02.3	Nieprzerobiony tytoń	X	X	X	X
02.4	Burak cukrowy	X	X	X	X

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
02.5	Inne uprawy przemysłowe	X	X	X	X
02.5/1	Rośliny włókniste	—	—	X	—
02.5/2	Chmiel	—	—	X	—
02.5/3	Inne uprawy przemysłowe: inne	—	—	X	—
03	ROŚLINY PASTEWNE	X	X	X	X
03.1	Kukurydza pastewna	—	—	X	X
03.2	Korzeniowe rośliny pastewne (w tym burak pastewny)	—	—	X	X
03.3	Inne rośliny pastewne	—	—	X	X
04	WARZYWA I PRODUKTY OGRODNICZE	X	X	X	X
04.1	Świeże warzywa	X	X	X	X
04.1/1	Kalafior	—	—	X	—
04.1/2	Pomidory	—	—	X	—
04.1/3	Inne świeże warzywa	—	—	X	—
04.2	Rośliny i kwiaty	X	X	X	X
04.2/1	Szkółka roślin	—	—	X	—
04.2/2	Rośliny ozdobne i kwiaty (wliczając choinki)	—	—	X	—
04.2/3	Plantacje	—	—	X	—
05	ZIEMNIAKI (wliczając bulwy)	X	X	X	X
06	OWOCE	X	X	X	X
06.1	Świeże owoce	X	X	X	X
06.1/1	Jabłka deserowe	—	—	X	—
06.1/2	Gruszki deserowe	—	—	X	—
06.1/3	Brzoskwinie	—	—	X	—
06.1/4	Inne świeże owoce	—	—	X	—
06.2	Owoce cytrusowe	X	X	X	X
06.2/1	Słodkie pomarańcze	—	—	X	—
06.2/2	Mandarynki	—	—	X	—
06.2/3	Cytryny	—	—	X	—
06.2/4	Inne owoce cytrusowe	—	—	X	—
06.3	Owoce tropikalne	X	X	X	X

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
06.4	Winogrona	X	X	X	X
06.4/1	Winogrona deserowe	—	—	X	—
06.4/2	Inne winogrona	—	—	X	—
06.5	Oliwki	X	X	X	X
06.5/1	Oliwki stołowe	—	—	X	—
06.5/2	Inne oliwki	—	—	X	—
07	WINO	X	X	X	X
07.1	Wino stołowe	—	—	X	—
07.2	Wino o wysokiej jakości	—	—	X	—
08	OLIWA Z OLIWEK	X	X	X	X
09	INNE PRODUKTY Z ROŚLIN UPRAWNYCH	X	X	X	X
09.1	Materiały roślinne używane głównie do wyplatania	—	—	X	—
09.2	Nasiona	—	—	X	—
09.3	Inne produkty z roślin uprawnych: inne	—	—	X	—
10	PRODUKCJA ROŚLIN UPRAWNYCH (od 01 do 09)	X	X	X	X
11	ZWIERZĘTA	X	X	X	X
11.1	Bydło	X	X	X	X
11.2	Świnie	X	X	X	X
11.3	Koniowate	X	X	X	X
11.4	Owce i kozy	X	X	X	X
11.5	Drób	X	X	X	X
11.6	Inne zwierzęta	X	X	X	X
12	PRODUKTY POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO	X	X	X	X
12.1	Mleko	X	X	X	X
12.2	Jajka	X	X	X	X
12.3	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego	X	X	X	X
12.3/1	Surowa wełna	—	—	X	—
12.3/2	Kokony jedwabników	—	—	X	—
12.3/3	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego: inne	—	—	X	—
13	PRODUKCJA ZWIERZĄT (11+12)	X	X	X	X
14	GLOBALNA PRODUKCJA ROLNICZA (10+13)	X	X	X	X

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
15	PRODUKCJA USŁUG ROLNICZYCH	X	X	X	X
15.1	Usługi rolne	—	—	X	—
15.2	Dzierżawa kontyngentów na mleko	—	—	X	—
16	PRODUKCJA ROLNICZA (14+15)	X	X	X	X
17	POZAROLNICZA DZIAŁALNOŚĆ DRUGORZĘDNA (NIEROZDZIELNA)	X	X	X	X
17.1	Przetwarzanie produktów rolnych	X	X	X	X
17.2	Inne nierozdzielne działalności drugorzędne (dobra i usługi)	X	X	X	X
18	PRODUKCJA PRZEMYSŁU ROLNEGO (16+17)	X	X	X	X
19	CAŁKOWITE ZUŻYCIE POŚREDNIE	X	X	X	X
19.01	Zasoby nasion i roślin	X	X	X	X
19.02	Energia; smary	X	X	X	X
19.02/1	— elektryczność	—	—	X	—
19.02/2	— gaz	—	—	X	—
19.02/3	— inne paliwa i gazy napędowe	—	—	X	—
19.02/4	— inne	—	—	X	—
19.03	Nawozy i produkty poprawiające jakość ziemi	X	X	X	X
19.04	Materiały i urządzenia do ochrony roślin i pestycydy	X	X	X	X
19.05	Wydatki weterynaryjne	X	X	X	X
19.06	Pasze zwierzęce	X	X	X	X
19.06/1	— mieszanki paszowe dostarczane przez inne gospodarstwa rolne	X	X	X	X
19.06/2	— mieszanki paszowe nabywane spoza rolnic- twa	X	X	X	X
19.06/3	— mieszanki paszowe produkowane i zuży- wane w tym samym gospodarstwie rolnym	X	X	X	X
19.07	Utrzymanie materiałów	X	X	X	X
19.08	Utrzymywanie budynków	X	X	X	X

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
19.09	Usługi rolne	X	X	X	X
19.10	Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM)	X	X	X	X
19.11	Inne towary i usługi	X	X	X	X
20	WARTOŚĆ DODANA BRUTTO W CENACH BAZOWYCH (18–19)	X	X	X	X
21	ZUŻYCIE ŚRODKÓW TRWAŁYCH	X	X	X	X
21.1	Sprzęt	—	—	X	—
21.2	Budynki	—	—	X	—
21.3	Plantacje	—	—	X	—
21.4	Inne	—	—	X	—
22	WARTOŚĆ DODANA NETTO W CENACH BAZOWYCH (20–21)	X	X	X	X

2. Rachunek tworzenia dochodu

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
23	KOSZTY ZWIĄZANE Z ZATRUDNIENIEM	X	X	X	X
24	POZOSTAŁE PODATKI ZWIĄZANE Z PRODUKCJĄ	X	X	X	X
25	POZOSTAŁE DOTACJE ZWIĄZANE Z PRODUKCJĄ	X	X	X	X
26	CZYNNIK DOCHODOWY (22–24+25)	X	X	X	X
27	NADWYŻKA OPERACYJNA/DOCHÓD MIESZANY (22–23–24+25)	X	X	X	X

3. Rachunek dochodu przedsiębiorcy

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
28	DZIERŻAWY I INNE OBCIĄŻENIA Z TYTUŁU NIERUCHOMOŚCI DO ZAPŁATY	X	X	X	X
29	ODSETKI DO ZAPŁATY	X	X	X	X
30	ODSETKI NALEŻNE	X	X	X	X
31	DOCHÓD PRZEDSIĘBIORCY (27–28–29+30)	X	X	X	X

4. Elementy rachunku kapitałowego

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”			
		a	b	c	d
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok „n+1” (dane EAA)	Wrzesień rok n+2 (dane REAA)
32	NAKŁADY BRUTTO NA ŚRODKI TRWAŁE W PRODUKTACH ROLNYCH	—	—	X	X
32.1	Nakłady brutto na środki trwałe w plantacjach	—	—	X	—
32.2	Nakłady brutto na środki trwałe w zwierzętach	—	—	X	—
33	NAKŁADY BRUTTO NA ŚRODKI TRWAŁE W PRODUKTACH NIEROLNICZYCH	—	—	X	X
33.1	Nakłady brutto na środki trwałe w materiałach	—	—	X	—
33.2	Nakłady brutto na środki trwałe w budynkach	—	—	X	—
33.3	Inne nakłady brutto na środki trwałe	—	—	X	—
34	NAKŁADY BRUTTO NA ŚRODKI TRWAŁE (WYŁĄCZAJĄC POTRĄCALNY PODATEK VAT) (32+33)	—	—	X	X
35	NAKŁADY NETTO NA ŚRODKI TRWAŁE (WYŁĄCZAJĄC POTRĄCALNY PODATEK VAT) (34–21)	—	—	X	X
36	PRZYROST RZECZOWYCH ŚRODKÓW OBROTOWYCH	—	—	X	X
37	TRANSFERY KAPITAŁOWE	—	—	X	X
37.1	Dotacje inwestycyjne	—	—	X	—
37.2	Inne transfery kapitałowe	—	—	X	—

5. Nakłady pracy w rolnictwie

Pozycja	Lista parametrów	Przekazywanie dotyczące roku odniesienia „n”		
		a	b	c
		Listopad rok n (szacunki EAA)	Marzec rok „n+1” (szacunki EAA)	Wrzesień rok n+1 (dane EAA)
38	CAŁKOWITE NAKŁADY PRACY W ROLNICTWIE	X	X	X
38.1	Nakłady pracy rolniczej nieopłacanej	X	X	X
38.2	Nakłady pracy rolniczej opłacanej	X	X	X”